

Als de ander niet meer zelf kan beslissen

Over vertegenwoordiging
van mensen met dementie

Als de ander niet meer zelf kan beslissen

Over vertegenwoordiging
van mensen met dementie

Inleiding

Eén van de kenmerken van dementie is dat het verstandelijke (cognitief) functioneren van de patiënt achteruit gaat. Er komt een moment dat het moeilijker voor hem wordt om situaties goed te overzien en te beoordelen. Het nemen van beslissingen wordt lastiger, bijvoorbeeld over geldzaken en over verzorging en behandeling. De dementerende heeft minder zicht op de gevolgen van zijn keuzes.

Om ervoor te zorgen dat de belangen van de dementerende zijn gewaarborgd, is het mogelijk een vertegenwoordiger te benoemen. Deze persoon helpt bij het nemen van de juiste beslissing of neemt beslissingen voor de dementerende als deze dat zelf niet meer kan. De vertegenwoordiger komt op voor de belangen van de dementerende. We noemen dit ook wel rechtsbeschermende maatregelen.

U denkt erover om mentor, bewindvoerder of curator van iemand met dementie te worden. In deze folder worden verschillende vormen van vertegenwoordiging uitgelegd:

Financiën

Zie hoofdstuk 1, blz. 3

De bewindvoerder regelt de financiële zaken en beheert het (toekomstige) vermogen.

Zorg en welzijn

Zie hoofdstuk 2, blz. 5

De mentor neemt samen met of voor iemand met dementie beslissingen op het gebied van verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding.

1. Bewindvoering

Financiën, zorg en welzijn

Zie hoofdstuk 3, blz. 7

De curator neemt samen met of voor iemand met dementie beslissingen, zowel op financieel als niet-financieel gebied.

In deze folder wordt alleen de grote lijn aangegeven. Als u meer informatie wilt of als u na het lezen van deze folder nog vragen hebt, kunt u contact opnemen met één van de organisaties die op bladzijde 9 zijn genoemd.

Mevrouw Jansen heeft de ziekte van Alzheimer. Haar kinderen merken dat er behoorlijke bedragen verdwijnen van haar rekening en dat lopende rekeningen niet worden betaald. Mevrouw krijgt regelmatig aanmaningen. Zelf kan ze niet vertellen waar haar geld blijft, ze vindt het vervelend dat haar pasje al drie maal is ingeslikt door de pin-automaat. Bij navraag bij de bank blijkt dat ze telkens maar drie cijfers intypt van haar pincode, waardoor die als ongeldig wordt aangemerkt.

Haar kinderen vragen ter bescherming van mevrouw Jansen bewindvoering aan.

Waarom bewindvoering?

De bewindvoerder behartigt de belangen van de persoon met dementie op het gebied van financiën en bezittingen en houdt de boekhouding bij. De bewindvoerder wordt benoemd door en moet jaarlijks verantwoording afleggen aan de kantonrechter.

Wie bewindvoerder kan zijn

Iedere meerderjarige persoon kan bewindvoerder zijn: bijvoorbeeld de partner, een kind en/of een ander familielid. Ook een rechtspersoon (bijvoorbeeld een stichting) kan bewindvoerder zijn (zie gegevens op blz. 9).

De taken van de bewindvoerder

U stuurt binnen enkele weken na de benoeming een overzicht van de goederen die onder het bewind vallen naar de kantonrechter. Ook houdt u de boekhouding bij. U houdt in de gaten hoeveel geld de betrokkene heeft en kijkt samen hoe dit geld het beste besteed kan worden. Als de dementerende geen eigen rekening heeft, dan

2. Mentorschap

opent u die, zodat u daar de inkomsten en uitgaven over kunt laten lopen. De bewindvoerder heeft toestemming nodig van de kantonrechter wanneer het gaat om overboekingen van bedragen van meer dan € 1000. Wanneer de partner bewindvoerder is, kan de grens hoger liggen. U kunt in overleg met de kantonrechter hier goede afspraken over maken. Jaarlijks stuurt u een verantwoording naar de kantonrechter.

Wat u moet doen om bewindvoerder te worden

De aanvraag voor bewindvoering kan de betrokkene, diens partner of naaste familie indienen bij de kantonrechter. Een model verzoekschrift kunt u opvragen bij de griffie van de rechtbank of downloaden van www.postbus51.nl. U kunt daarbij aangeven dat u, eventueel samen met iemand anders, bewindvoerder van de betrokkene wilt worden. U kunt ook aangeven dat u voorkeur hebt voor een professionele bewindvoerder.

Vergoeding

De bewindvoerder kan jaarlijks een kleine vergoeding krijgen voor de gemaakte onkosten, zoals reiskosten en administratieve werkzaamheden. De kantonrechter bepaalt de hoogte van de vergoeding. De onder bewind gestelde betaalt de vergoeding.

Waarom mentorschap?

De mentor behartigt de belangen van iemand met dementie op het gebied van verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. De mentor wordt benoemd door de kantonrechter. De mentor stuurt jaarlijks een kort verslag over wat hij/zij heeft gedaan naar de kantonrechter.

Wie mentor kan zijn

Iedere meerderjarige persoon kan mentor zijn, bijvoorbeeld de partner, een kind of een ander familielid. Als binnen de familie geen mentor kan worden gevonden, wordt een mentor buiten de familie benoemd. Dit kan een vrijwilliger zijn via de regionale stichting mentorschap of een professionele mentor (zie gegevens op blz. 9).

De taken van de mentor

Als mentor kijkt u samen met de persoon met dementie of deze goede verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding krijgt. U overlegt met de betrokkene over hoe het gaat en wat er nodig is. U onderhoudt contact met de zorgaanbieder. U betreft de persoon zoveel mogelijk bij beslissingen. Om in de geest van de betrokkene te kunnen handelen, is het belangrijk dat u hem goed kent of leert kennen.

Wat u moet doen om mentor te worden

De aanvraag voor mentorschap kunt u indienen bij de kantonrechter. Een model verzoekschrift kunt u opvragen bij de griffie van de rechtbank of downloaden van www.postbus51.nl. U kunt daarbij aangeven dat u mentor van deze persoon wilt worden. U kunt ook aangeven dat u voorkeur hebt voor een vrijwillige of professionele mentor.

3. Curatele

Indien u een vrijwillige mentor wilt worden van een voor u onbekende persoon, dan kunt u zich aanmelden bij de regionale stichting mentorschap (zie gegevens op blz. 9).

Vergoeding

De mentor kan jaarlijks een kleine vergoeding krijgen voor de gemaakte onkosten, zoals reiskosten. De kantonrechter bepaalt de hoogte van de vergoeding. De betrokkene betaalt de vergoeding.

Waarom curatele?

Curatele is een beschermingsmaatregel waarbij de persoon met dementie geen zeggenschap heeft. De curator behartigt de belangen van de betrokkene op het gebied van financiën en bezittingen én op het gebied van verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. De curator wordt benoemd door de kantonrechter. De curator moet verantwoording afleggen aan de kantonrechter op het gebied van geld en bezittingen en de keuzes die worden gemaakt binnen de zorg, verpleging, behandeling en begeleiding.

Wie curator kan zijn

Iedere meerderjarige persoon kan curator zijn, bijvoorbeeld de partner, kind(eren) of een ander familielid. Ook een medewerker van een daartoe aangewezen organisatie kan curator zijn. Er is een landelijke registratie van curatoren.

De taken van de curator

Als curator bent u bevoegd om voor de persoon met dementie beslissingen te nemen. U betreft hem hier zoveel mogelijk bij. Samen bespreekt u of de betrokkene goede verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding krijgt. Ook overlegt u met de zorgaanbieder. U ondertekent overeenkomsten voor de betrokkene. U beslist niet over zaken als medische ingrepen en levensbeëindiging. Het is belangrijk dat u de persoon met dementie kent, zodat u in zijn geest kunt beslissen.

Als curator behartigt u ook de financiële belangen van de betrokkene. U maakt een overzicht van de bezittingen van de betrokkene.

4. Meer informatie

U houdt goed in de gaten hoeveel geld hij heeft en kijkt samen hoe dit het beste kan worden besteed. Ook houdt u de boekhouding bij.

Wat u moet doen om curator te worden

De aanvraag voor curatele kunt u indienen bij de kantonrechter. Een model verzoekschrift kunt u opvragen bij de griffie van de rechtbank of downloaden van www.postbus51.nl. U kunt daarbij aangeven dat u curator van deze persoon wilt worden.

Vergoeding

De curator kan een vergoeding krijgen voor de gemaakte kosten en een beloning voor de werkzaamheden. De kantonrechter bepaalt de hoogte van de vergoeding. De betrokkene betaalt de vergoeding.

Alzheimer telefoon

Voor informatie over dementie.
T 030 – 656 75 11 (dag en nacht bemand)

Alzheimer Nederland

U kunt bij Alzheimer Nederland de brochure 'Dementie en rechtsbescherming' bestellen. www.alzheimer-nederland.nl
T 030 – 659 69 00 (tijdens kantooruren)

Postbus 51

Voor meer informatie over curatele, bewindvoering en mentorschap en aanvraagformulieren. www.postbus51.nl
T 0800 – 8051 (gratis op werkdagen van 8.00 tot 20.00 uur)

Branchevereniging voor Professionele Bewindvoerders en Inkomensbeheerders

Voor informatie over bewindvoering. www.bpbi.nl
T 0180 - 393 544

Mentorschap Netwerk Nederland

Voor informatie over mentorschap met linken naar regionale stichtingen.
www.mentorschap.nl

Notaristelefoon

Voor algemene vragen op notarieel gebied. www.notaristelefoon.nl
T 0900-346 93 93 (€ 0,25 p.m., op werkdagen tussen 9.00 en 14.00 uur)

Juridisch loket

Voor juridisch advies. www.hetjl.nl
T 0900-2080 (€ 0,10 p.m., op werkdagen tussen 9.00 en 20.00 uur)